

De stillede Vædringsforslag, de Paragraffer, hvortil de vare stillede, samt Lovforslaget som Helhed sattes under Forhandling.

Formanden (Clausen): Jeg skal gøre opmærksom paa, at den højtærede Minister for offentlige Arbejder ved Sygdomsforfald er forhindret i at være til Stede, men lader møde ved den højtærede Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

Ordføreren (Wassard): Ved denne Sags 2den Behandling var der saavel af et Flertal som af et Mindretal stillet Forslag om en forandret Affattelse af de af Lovforslagets Bestemmelser, som omhandlede Ordningen af Forholdet ved de nuværende Koncessionslovers Udløb, og som tillade en Ombytning af disse Koncessioner med en ny Generationsbevilling inden Koncessionsfristens Udløb. Som det vil erindres, bleve disse Vædringsforslag tagne tilbage under anden Behandling, idet der havde aabnet sig en Udsigt til, at der ved fortsat Forhandling i Udvalget kunde opnaas Enighed om en fælles Affattelse af disse Vædringer, og dette har ogsaa vist sig at holde Stik, idet der jo nu foreligger et af hele Udvalget stillet Vædringsforslag paa dette Omraade, ligesom i det hele de Vædringsforslag, som til denne Behandling ere stillede, ere stillede af Udvalget. Dette Punkt var altsaa efter anden Behandling Genstand for Forhandling i Udvalget, og samtidig optog man til fornyet Overvejelse og Drøftelse det Spørgsmaal, som ved anden Behandling blev fremdraget af det ærede Medlem for Maribo Amts 5te Valgkreds (N. J. Larsen), nemlig Spørgsmaalet om Statens Retsstilling lige over for de Sporvejsanlæg, paa hvilke der er givet Koncession i Genhold til Loven af 23de Januar 1862. Dette Spørgsmaal havde, hvad jeg ogsaa fremhævede ved første Behandling, selvfølgelig i ikke ringe Grad maattet beskæftige Udvalget allerede fra først af, og det Resultat, som Udvalget i sine Overvejelser deraf var kommet til, er ogsaa tydeligt og klart oplyst i den afgivne Betænkning, hvori det udtales, at Loven af 1862 ikke indeholder nogen Bestemmelse om, hvorledes Forholdet skal være ved Udløbet af de gældende Koncessioner, og at Lovforslaget ikke giver vedkommende Minister nogen Myndighed til at meddele fornøjet Eneret paa de paagældende Sporveje. Statens Retsstilling, saaledes som Udvalget opfattede den, er her angivet med al mulig Klarhed og Tydelighed, og Udvalget har ved sine senere Overvejelser af dette Spørgsmaal ikke fundet Anledning til at forandre denne

sin Opfattelse. Naturligvis kunde det tænkes, at en ny Lov kunde bemyndige Staten til selv at overtage Driften eller til at erholde Eneret for sig selv paa en fortsat Drift af disse Sporvejsanlæg, — om en Lov af et saadant Indhold vilde være en retfærdig og forsvarlig Lov bliver jo en anden Ting; men saa længe der ikke foreligger en saadan ny Lovhjemmel, saa længe man bevæger sig paa den bestaaende Lovgivnings Grundlag, er Statens Retsstilling, som Udvalget opfatter den, som er angivet i Betænkningen, og som jeg nylig har nævnet. Jeg finder dog ikke Anledning til her at inklude mig paa nogen nærmere Drøftelse af denne i og for sig ret vanskelige juridiske Kvæstion; thi naar der som her er Udsigt til, at der kan opnaas Enighed om Størrelsen af det Væderlag, som Kommunen skal betale Staten for at indtræde i dens Ret, synes det mig, at det Spørgsmaal, som har praktisk Betydning, dermed er afgjort, og saa forekommer det mig, at det i og for sig har mindre Interesse her at komme ind paa den teoretiske Side af Sagen. Derimod skal jeg tillade mig at fremhæve, at den Omstændighed, at det ærede Medlem, som jeg før sigtede til, det ærede Medlem for Maribo Amts 5te Valgkreds (N. J. Larsen), ved anden Behandling af denne Sag saa stærkt hævdede den Opfattelse, han har af Statens Retsstilling med Hensyn til de her omhandlede Sporvejsanlæg, ikke har været uden Indflydelse paa den Affattelse, som Udvalgets herhen hørende Vædringsforslag under Nr. 5 har faaet. Jo mere Betydning man mener, at den Staten forbeholdte Ret har, jo videre Omfang man antager, den har, desto større Vægt maa man naturligvis lægge paa, at denne Staten forbeholdte Ret, naar den for et forholdsvis moderat Væderlag bliver afstaaet til Kommunen, ogsaa kommer Kommunen, og den alene, til gode. Under Hensyn til, at vor Lovgivnings Udvikling mere og mere er gaaet i den Retning at forbeholde Kommunerne fuld Raadighed over deres Gader og Beje, mener man det forsvarligt, at Staten stiller nogenlunde lempe- lige Vilkaar for Overdragelse til Kommunen af den Ret, den i ældre Tid, da Opfattelsen var en anden, har forbeholdt sig selv; men Meningen maa da ogsaa nødvendigvis være den, at denne Ret og den Fordel, der knytter sig dertil, skal komme Kommunen, og ingen anden, til gode. Det er i Overensstemmelse med denne Grundbetragtning, at Udvalgets Vædringsforslag under Nr. 5 er stillet, idet man derved har skudt Kommunen stærkt frem i Forgrunden, stærkere end set i Lovforslaget, som det nu er affattet. Som